

หลักสูตรประกาศนียบัตรพระธรรมทูต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. ชื่อหลักสูตร

- ๑.๑ ชื่อภาษาไทย : หลักสูตรประกาศนียบัตรพระธรรมทูต
๑.๒ ชื่อภาษาอังกฤษ : Certificate, Program in Dhammaduta

๒. ชื่อปริญญา

๒.๑ ชื่อเต็ม

- ๒.๑.๑ ชื่อเต็มภาษาไทย : ประกาศนียบัตร พระธรรมทูต
๒.๑.๒ ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Certificate in Dhammaduta

๒.๒ ชื่อย่อ

- ๒.๒.๑ ชื่อย่อภาษาไทย : ป. พธ.
๒.๒.๒ ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Cert. in Dhammaduta

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๔.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

มีเป้าหมายชัดเจนที่จะพัฒนาบุคลากรพระพุทธศาสนา ให้มีอุดมการณ์แน่วแน่ มี นคง และมีโลกทัศน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่กว้างไกล ตลอดจนมีความเชื่อในพระรัตนตรัย มีความแม่นยำในพระไตรปิฎก มีความลึกซึ้งในจิตภาวนา เข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ มีวิธีการเผยแผ่ที่เหมาะสมต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคข้อมูลข่าวสาร

๔.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๔.๒.๑. เพื่อผลิตพระธรรมทูตที่มีศีลาจารย์ตรงตามเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
๔.๒.๒. เพื่อผลิตพระธรรมทูตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
๔.๒.๓. เพื่อให้พระธรรมทูตสามารถวิเคราะห์และประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อประโยชน์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ขั้นตอนการเปิดสอน

ส่วนงานที่รับผิดชอบทางด้านจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยจะสามารถเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพระธรรมทูตนี้ได้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๕.๑ ประสานงานกับภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ กองวิชาการ และกองแผนงาน เพื่อจัดทำโครงการเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตร

๕.๒ ขอความเห็นชอบการเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรจากคณะกรรมการประจำคณะพระพุทธศาสตร์

๖. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๖.๑ เป็นพระภิกษุที่มีพรรษา ๔ ขึ้นไป และสำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นเอก หรือ

๖.๒ เป็นพระภิกษุที่ได้รับวุฒิปัตร์พระธรรมทูต และสำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นเอก หรือ

๖.๓ เป็นพระภิกษุผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่พระธรรมทูตเผยแพร่ไม่น้อยกว่า ๒ ปี และสำเร็จการศึกษานักธรรมชั้นเอก หรือ

๖.๔ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยยอมมติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อขอรับประกาศนียบัตรตามที่สภาวิชาการเห็นชอบ

๗. ระบบการศึกษา

ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค (Semester System) โดยแบ่งเวลาการศึกษาในปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ คือ

ภาคการศึกษาที่หนึ่ง (First Semester) มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

ภาคการศึกษาที่สอง (Second Semester) มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๘. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร ๑ ปี หรือ ต้องไม่ต่ำกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่อย่างมากไม่เกิน ๒ เท่าของระยะเวลาการศึกษาปกติของหลักสูตร

๙. การลงทะเบียนศึกษา

กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ ๑ จำนวน ๑๒ หน่วยกิต และในภาคการศึกษาที่ ๒ อีกจำนวน ๑๒ หน่วยกิต ส่วนรายวิชาที่ลงทะเบียนโดยไม่นับหน่วยกิตให้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการจัดแผนการเรียนการสอนของแต่ละปีการศึกษา

๑๐. การวัดผล

การวัดผลให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยอนุโลม และโดยถกณฑ์ที่ ๖ ไปด้วย

๑๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษารายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา

๑๐.๒ นิสิตต้องมีเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิเข้าสอบในรายวิชานั้น

๑๐.๓ การประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade Point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (EXCELLENT)	A	๔.๐
ดีมาก (VERY GOOD)	B+	๓.๕
ดี (GOOD)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (VERU FAIR)	C+	๒.๕
พอใช้ (FAIR)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (QUITE FAIR)	D+	๑.๕
อ่อน (POOR)	D	๑.๐
ตก (FAILED)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุดถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๓ คือระดับ D

๑๑. การสำเร็จการศึกษา

ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๓๓ ด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยอนุโลมตและโดยเกณฑ์ทั่วไป โดยนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติคือ

๑๑.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมตามหลักสูตรที่ศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ภาคศึกษาปกติ และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๑๑.๒ ผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๑.๒ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

๑๒. โครงสร้างหลักสูตร

๑๒.๑ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๒๔ หน่วยกิต

๑๒.๒ โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๑. หมวดวิชาบังคับ	๑๘
๒. หมวดวิชาเลือก	๖
รวมทั้งสิ้น	๒๔

๑๓. รายวิชาในหลักสูตร

๑๓.๑ หมวดวิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต

พฐ ๐๐๑	คอมพิวเตอร์สำหรับพระธรรมทูต (Computer for Dhammaduta)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ ๐๐๒	งานเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการเผยแผ่ (Dissemination of Buddhism Through Modern Technology)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ ๐๐๓	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ ๐๐๔	หลักธรรมนิเทศสำหรับประชาชน (Dhamma Communication for Dhammaduta)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ ๐๐๕	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่ (ธรรมภาคภาษาอังกฤษ)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ. ๐๐๖	พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ. ๐๐๗	ภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมทูต (English for Dhammaduta)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ. ๐๐๘	งานเลขานุการและการบัญชี (Secretarial Work and Accounting)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ. ๐๐๙	นวกรรมสำหรับพระธรรมทูต (ณConstruction for Dhammaduta)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ. ๐๑๐	การเทศนาและการบรรยายธรรม (Dhamma Sermon and Dhamma Lecture)	๒ (๒-๐-๔)

๑๓.๒ หมวดวิชาเลือก ๖ หน่วยกิต

พฐ. ๐๑๑	งานพระธรรมทูต (Dhammaduta Works)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ ๐๑๒	ศาสนพิธีปฏิบัติ (Practical Buddhist Ceremonies)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ ๐๑๓	ขบวนการทางศาสนาใหม่ ๆ ในสถานการณ์ปัจจุบัน (New Religious Movements in Current Affairs)	๒ (๒-๐-๔)
พฐ. ๐๑๔	ยุทธวิธีการเผยแผ่ (Strategies of Buddhist Missions)	๒ (๒-๐-๔)

พธ. ๐๑๕	ศาสนาทั่วไป (Religions)	๒ (๒-๐-๔)
พธ. ๐๑๖	สัมมนาพระธรรมทูต (Seminar on Dhammaduta)	๒ (๒-๐-๔)
พธ. ๐๑๗	หลักมนุษยสัมพันธ์ (Principles of Human Relationship)	๒ (๒-๐-๔)
พธ. ๐๑๘	งานสารสนเทศเพื่อเผยแผ่ (Information in Buddhist Missions)	๒ (๒-๐-๔)
พธ. ๐๑๙	พระพุทธศาสนาในประเทศไทย (Buddhism in Thailand)	๒ (๒-๐-๔)
พธ. ๐๒๐	การเขียนบทความเพื่อการเผยแผ่ (Writing Essay for Buddhist Missions)	๒ (๒-๐-๔)
พธ. ๐๒๑	พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน (Buddhism in the Current World)	๒ (๒-๐-๔)
พธ. ๐๒๒	งานวิเทศสัมพันธ์ (International Relation)	๒ (๒-๐-๔)

๑๔. แนวสังเขปรายวิชา

๑๔.๑ หมวดวิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต

พธ ๐๐๑	คอมพิวเตอร์สำหรับพระธรรมทูต (Computer for Dhammaduta)	๒ (๒-๐-๔)
ศึกษาระบบคอมพิวเตอร์ที่แท้จริงสำหรับพระธรรมทูต เช่น ระบบเลข อาร์ตแวร์ และซอฟต์แวร์ การใช้ชุดโปรแกรมต่าง ๆ กับภาษาเบสิกตั้งแต่เบื้องต้นถึงการจัดการแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งโปรแกรมกราฟิกส์ และวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ หาข้อมูลทางเครือข่าย การส่ง และการรับข้อมูลทางอีเมลล์		
พธ ๐๐๒	งานเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการเผยแผ่ (Dissemination of Buddhism Through Modern Technology)	๒ (๒-๐-๔)
ฝึกหัดการสร้างWebsite การค้นหาข้อมูล วิธีการใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่องานเผยแผ่		
พธ ๐๐๓	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	๒ (๒-๐-๔)
ศึกษากรรมฐานเบื้องต้น ทั้งที่เป็นสมถะและวิปัสสนา ให้เข้าใจภาคทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง ตลอดจนวิธีการส่งแบบอาสน์		

- พธ ๐๐๔ หลักสูตรนิเทศสำหรับประชาชน ๒ (๒-๐-๔)
 (Dhamma Communication for Dhammaduta)
 ศึกษาหลักสูตรนิเทศในทางพระพุทธศาสนา และวิธีการพูดในที่ชุมชน ฝึกการ
 บรรยายธรรม เนื่องในโอกาสต่างๆ เช่น สัมมนาเทียกกา สุนทรพจน์ อภิปราย สนทนาธรรม และพิธีกร
 โดยมอบหมายให้ผู้ศึกษาเตรียมและนำมาแสดงจริง
- พธ ๐๐๕ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่ ๒ (๒-๐-๔)
 (ธรรมภาคภาษาอังกฤษ)
 ศึกษาธรรมะทางพระพุทธศาสนา ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายในภาษาอังกฤษจาก
 หนังสือที่กำหนดให้
- พธ. ๐๐๖ พระไตรปิฎกศึกษา ๒ (๒-๐-๔)
 (Tipitaka Studies)
 ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระไตรปิฎก โครงสร้างเนื้อหาของพระไตรปิฎก
 โดยเน้นการศึกษาหลักพุทธธรรมที่สำคัญจากพระไตรปิฎก เช่น อริยสัจ ๕ ชั้น ๕ ไตรลักษณ์
 ปฏิจจสมุปบาท กรรม และนิพพาน
- พธ. ๐๐๗ ภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมทูต ๒ (๒-๐-๔)
 (English for Dhammaduta)
 ศึกษาภาษาอังกฤษ โดยเน้นวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติให้ครบทั้ง ๕ ทักษะ
 เช่น การพูด ฟัง อ่าน และการเขียน ฝึกการนำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาใช้ได้จริง
- พธ. ๐๐๘ งานเลขานุการและการบัญชี ๒ (๒-๐-๔)
 (Secretarial Work and Accounting)
 ศึกษางานเลขานุการ เช่นงานบริหารสำนักงาน งานจดหมาย งานบันทึกการ
 ประชุม งานเอกสารและงานบัญชี
- พธ. ๐๐๙ นวัตกรรมสำหรับพระธรรมทูต ๒ (๒-๐-๔)
 (Construction for Dhammaduta)
 ศึกษางานนวัตกรรม คือการก่อสร้างศาสนสถานและศาสนวัตถุในพระพุทธศาสนา
 สามารถอ่านแบบแปลนการก่อสร้างออก การวางผังการก่อสร้างศาสนสถานและศาสนวัตถุให้ถูกศิลปะ
 ไทยและกฎหมายของประเทศนั้น ๆ การซ่อมแซมศาสนสถาน และศาสนวัตถุของวัด งานนวัตกรรมให้
 ศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและลงมือปฏิบัติจริงไม่น้อยกว่า ๕๐ ชั่วโมง
- พธ. ๐๑๐ การเทศนาและการบรรยายธรรม ๒ (๒-๐-๔)
 (Dhamma Sermon and Dhamma Lecture)
 ศึกษาหลักการและวิธีเทศนาแบบต่างๆ ศึกษาเทคนิคการบรรยายธรรม การ
 ปาฐกถาธรรม การเสวนาธรรม และการจัดสัมมนาที่เกี่ยวกับพระศาสนา เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้
 ศึกษาที่มีประสบการณ์จริง

๑๔.๒ หมวดวิชาเลือก ๖ หน่วยกิต

- พธ. ๐๑๑ งานพระธรรมทูต ๒ (๒-๐-๔)
(Dhammaduta Works)
ศึกษางานพระธรรมทูตสมัยพุทธกาล และหลังพุทธกาลจนถึงสมัยปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ อุดมการณ์ เป้าหมาย ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนคุณสมบัติที่ดีของพระธรรมทูต
- พธ. ๐๑๒ ศาสนพิธีปฏิบัติ ๒ (๒-๐-๔)
(Practical Buddhist Ceremonies)
ศึกษาศาสนพิธีในพระพุทธศาสนาและบทบาทของพระสงฆ์ในพิธีกรรมนั้น ๆ เช่น การสวดมนต์ ในบุญพิธี กุศลพิธี และการประยุกต์ศาสนพิธีไปใช้ได้อย่างเหมาะสมในประเทศนั้น ๆ
- พธ. ๐๑๓ ขบวนการทางศาสนาใหม่ ๆ ในสถานการณ์ปัจจุบัน ๒ (๒-๐-๔)
(New Religious Movements in Current Affairs)
ศึกษาประวัติคตินิยมเป็นมาและวิเคราะห์ขบวนการทางศาสนาใหม่ ๆ ในประเทศไทย และในต่างประเทศในสถานการณ์ปัจจุบัน
- พธ. ๐๑๔ ยุทธวิธีการเผยแผ่ ๒ (๒-๐-๔)
(Strategies of Buddhist Missions)
ศึกษาหลักการและวิธีการสื่อสารธรรมให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และกลยุทธ์การสื่อสารธรรมซึ่งไม่ขัดต่อหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท
- พธ. ๐๑๕ ศาสนาที่ ทั่วไป ๒ (๒-๐-๔)
(Religions)
ศึกษาประวัติและการพัฒนาการของศาสนาต่าง ๆ ให้รู้จักหลักคำสอน พิธีกรรม และจุดมุ่งหมายของศาสนาที่สำคัญแต่ละศาสนา
- พธ. ๐๑๖ สัมมนาพระธรรมทูต ๒ (๒-๐-๔)
(Seminar on Dhammaduta)
ศึกษาและเรียนรู้งานพระธรรมทูตทั้งในและต่างประเทศ แล้วนำประเด็นที่น่าสนใจมาสัมมนาโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ
- พธ. ๐๑๗ หลักมนุษยสัมพันธ์ ๒ (๒-๐-๔)
(Principles of Human Relationship)
ศึกษาหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ ทั่วไป ทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ฆริการให้คำปรึกษาความสำคัญของจิตใจที่มีผลต่อมนุษยสัมพันธ์ แนวคิดทางพระพุทธศาสนาต่อการพัฒนามนุษยสัมพันธ์

- พธ. ๐๑๘ งานสารสนเทศเพื่อเผยแผ่ ๒ (๒-๐-๔)
(Information in Buddhist Missions)
ศึกษาแหล่งข้อมูลข่าวสาร ประเภทข้อมูลข่าวสาร วิธีการรวบรวมและเก็บข้อมูล
ข่าวสาร การให้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารตามหลักวิชาการ สารสนเทศ
เพื่อการเผยแผ่
- พธ. ๐๑๙ พระพุทธศาสนาในประเทศไทย ๒ (๒-๐-๔)
(Buddhism in Thailand)
ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย และวิเคราะห์บทบาทของ
พระพุทธศาสนาในยุคสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี รัตนโกสินทร์ และสถานภาพของพระพุทธศาสนาใน
ปัจจุบัน บทบาทและนโยบายของรัฐ บทบาทของพุทธบริษัทที่มีต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา
- พธ. ๐๒๐ การเขียนบทความเพื่อการเผยแผ่ ๒ (๒-๐-๔)
(Writing Essay for Buddhist Missions)
ศึกษาหลักการและวิธีการเขียนบทความต่าง ๆ และฝึกเขียนบทความทาง
พระพุทธศาสนา วิธีการจัดพิมพ์สารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม การเตรียมการเผยแผ่ธรรมทาง
โทรทัศน์และวิทยุ
- พธ. ๐๒๑ พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน ๒ (๒-๐-๔)
(Buddhism in the Current World)
ศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานภาพของพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน เช่นความ
ร่วมมือระหว่างชาวพุทธโลก แนวโน้มในอนาคต สถิติของพุทธศาสนิกชน เพิ่มขึ้น หรือลดลง พร้อมทั้ง
สาเหตุต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- พธ. ๐๒๒ งานวิเทศสัมพันธ์ ๒ (๒-๐-๔)
(International Relation)
ศึกษางานวิเทศสัมพันธ์ ทั้งในด้านการตั้ง การพระศาสนา ด้านการศึกษาและ
ด้านเศรษฐกิจ
